

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
El. p. kanc@emin.lt

2021-10- Nr.
Į 2021-09-21 Nr. (4.5-82E)-3-4087

DĖL VALSTYBĖS INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMO ĮSTATYMO 2, 3, 4, 5, 6, 22, 39, 43² ir 43³ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 43⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO

Susipažinę su derinimui pateiktu Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo Nr. XI-1807 2, 3, 4, 5, 6, 22, 39, 43(2) ir 43(3) straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 43(4) straipsniu įstatymo projektu (TAIS registracijos Nr. 21-30091) (toliau – Projektas), teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 2 straipsniu siūloma keičiant Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo (toliau – Išteklių įstatymas) 3 straipsnį, nustatantį valstybės informacinių išteklių rūšis, vietoje *kitų valstybės informacinių išteklių* įtvirtinti *mažos svarbos valstybės informacinių išteklių* sąvoką. Atkreipiame dėmesį, kad atliekant šį pakeitimą panaikinama Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) įgaliotos institucijos pareiga nustatyti informaciją (pagal siūlomą naująjį reglamentavimą – duomenis), kurią valdo institucija, atlikdama vidaus administravimo funkcijas, apdorojančios informacinės sistemos (pagal siūlomą naująjį reglamentavimą – žinybinių registrų arba valstybės informacinių sistemų, kuriose tvarkomi šie duomenys) steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarką. Kadangi siūlomu reglamentavimu ši pareiga jokiai kitai įstaigai nenustatoma, siūlome svarstyti ar nebūtų tikslinga pareigą nustatyti žinybinių registrų arba valstybės informacinių sistemų, kuriose tvarkomi duomenys, kuriuos valdo institucija, atlikdama vidaus administravimo funkcijas, steigimo, kūrimo, modernizavimo ir likvidavimo tvarką, Išteklių įstatyme deleguoti konkrečiai įstaigai.

2. Projekto 3 ir 4 straipsniais siūloma keičiant Išteklių įstatymo 4 ir 5 straipsnius keisti Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų (toliau – Ekonomikos ir inovacijų ministerija) funkcijas ir kompetencijas. Šiuo pakeitimu, be kita ko, siūloma iš Vyriausybės kompetencijos perkelti į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kompetenciją šias funkcijas: (i)

nustatyti taikomų informacinių ir ryšių technologijų tobulinimo ir plėtros kryptis, rekomenduojamus taikyti techninius reikalavimus (standartus), (ii) priimti sprendimus dėl centralizuoto informacinių ir ryšių technologijų ir (arba) jų teikiamų paslaugų įsigijimo ir taikymo, teisės atlikti centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas institucijai suteikimo. Atsižvelgdami į tai, kad aiškinamajame rašte nėra detalizuojamos šio pakeitimo priežastys, o minėtų sprendimų priėmimo teisės perkėlimas į ministerijos lygmenį gali suponuoti priimamų sprendimų silpnesnės kontrolės galimybes, siūlome, papildomai apsvarstyti tokių pakeitimų tikslingumą, ir, esant objektyviam jų poreikiui, išsamiai motyvuoti.

3. Projekto 8 straipsniu siūloma papildyti Išteklių įstatymo 43² straipsnio 2 dalį 4 punktu: „4) institucija į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą gali būti įrašoma Vyriausybės sprendimu.“ Išteklių įstatymo 43² straipsnio 2 dalyje nustatyti kriterijai, kuriems esant (bent vienam) institucija įrašoma į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą¹. Atkreipiame dėmesį, kad siūlomo pakeitimo formuluotė neatitinka kriterijaus esmės, ir apibūdina įtraukimo į nurodytą sąrašą procedūrą. Taip pat pažymime, kad siūlomas papildymas savo esme (nustatyti Vyriausybės galimybę į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą įrašyti kriterijų neatitinkančias institucijas) eliminuoja Išteklių įstatymo 43² straipsnio 2 dalyje nustatytų kriterijų poreikį, nes Vyriausybė savo sprendimu galėtų į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą įrašyti bet kurią instituciją be jokių motyvų. Siūlome, tikslinti siūlomo papildymo formuluotę, ir detalizuoti Vyriausybės galimybę į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą įrašyti Išteklių įstatymo 43² straipsnio 2 dalyje nustatytų kriterijų neatitinkančias institucijas.

4. Projekto 10 straipsniu, be kita ko, siūloma Išteklių įstatymą papildyti 43⁴ straipsniu, kurio 4 dalyje numatoma, jog „valstybės institucijoms ir įstaigoms, finansuojamoms iš valstybės biudžeto, Vyriausybės nustatytų grupių IT paslaugas teikia Vyriausybės paskirtas IT paslaugų teikėjas. Sprendimą dėl valstybės institucijų ir įstaigų, kurioms IT paslaugos teikiamos centralizuoti, priima bei šių paslaugų teikimo pradžios terminą nustato Vyriausybė“. Pažymėtina, jog šiuo metu galiojančiame Vyriausybės 2015 m. gegužės 13 d. nutarimo Nr. 498 „Dėl Valstybės informacinių technologijų infrastruktūros konsolidavimo ir jos valdymo optimizavimo“ 1 punkte nurodoma, jog Vyriausybė nutaria „Konsoliduoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų,

¹ Išteklių įstatymo 43² straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad:

„2. Į Saugiojo tinklo naudotojų sąrašą yra įrašomos institucijos, atitinkančios bent vieną iš šių kriterijų:

1) institucija valdo ar tvarko valstybės informacinius išteklius, būtinus gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms atlikti ir mobilizacinėms užduotims vykdyti;
2) institucija, atlikdama gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas, dalyvauja vykdant valstybines mobilizacines užduotis;
3) institucija Vyriausybės įgaliotos institucijos išvadoje įvardijama kaip būtina nacionaliniam saugumui, gynybai ar gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms užtikrinti.“

Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų įstaigos, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija <...>, patikėjimo teise valdomą informacinių technologijų infrastruktūrą – sukurti centralizuotai teikiamų informacinių technologijų paslaugų teikėjo <...> valdomą bendro naudojimo informacinių technologijų infrastruktūrą <...>. Atkreipiame dėmesį, jog pagal tokią aukščiau paminėto Projekto formuluotę darytina išvada, jog Vyriausybė galės privalomai spręsti dėl centralizuotai teikiamų IT paslaugų teikimo ne tik Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų įstaigos, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliotų institucijų atžvilgiu, tačiau ir kitų, Vyriausybei nepavaldžių institucijų atžvilgiu. Atsižvelgiant į tai, pažymime, jog Projektu yra sukuriamos nepalankios prielaidos institucijoms, kurioms šiuo metu IT paslaugos nėra teikiamos centralizuotai dėl jų nepriklausomumo garantijų, būti įtrauktoms į minėta konsolidaciją. Taip pat sukuriamą nežinomybę dėl tokių institucijų finansinių išteklių planavimo, kurį buvo suplanuota (ar planuojama) skirti savo IT infrastruktūros plėtrai. Pažymime, jog dėl Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – Tarnybos) funkcijų pobūdžio, jų tarpusavio sąveikos ir neatsiejamumo, centralizuotų paslaugų teikimas negali būti privalomas, kadangi šiuo metu Tarnybos IT infrastruktūra iš esmės yra pritaikyta išskirtinai Tarnybos poreikiams, atitinkamai planuojant inovatyvius sprendimus dėl IT infrastruktūros funkcionalumo ir plėtros. Todėl prisijungimas prie tokios konsolidacijos turėtų remtis savanoriškumo principu. Atitinkamai, Projektu siūlomo 43⁴ straipsnio 4 dalyje siūlome aiškiai numatyti, jog Vyriausybė privalomai galės paskirti IT paslaugų tiekėją Vyriausybės kanceliarijai, ministerijoms, Vyriausybės įstaigoms, Vyriausybės atstovų įstaigoms, atitinkamo ministro valdymo srities priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliotos institucijos, o kitos institucijos ir įstaigos prie centralizuotai teikiamų paslaugų galėtų prisijungti savanoriškai.

Direktoriaus pavaduotoja

Rūta Kaziliūnaitė

Andrius Andrejus Fominas, tel. 8 706 63 300, mob. 8 634 05 935, el. p. andrius.fominas@stt.lt
Edgaras Bartoševičius, tel. 8 706 63 349, mob. 8 638 97342, el. p. edgaras.bartosevicius@stt.lt